

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben: Negyedévre 18 korona
 Földre: Negyedévre 18
 Külföldre: Negyedévre 30

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyes szám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapá-u. 9. — Telefon 275

A közös költségvetés.

A magyar és az osztrák kormány tagjai évről-évre összejönnek értekezletre a közös miniszterekkel, hogy az osztrák magyar monarchia közös szükségleteinek jövő esztendei előirányzatát alaposan megvitassák és minden részletében megállapítsák. Lelkiismeretes, nehéz munka az, a mit e közös konferencián végeznek. Mert a vezető politikusok előtt ketős cél kell, hogy lebegjen. Szükséges egyfelől, hogy megadják a nélkülözhetetlen előfeltételeket és eszközöket a monarchia védelmére és közös diplomáciai képviselőre. De szükséges másfelől, hogy kellő méltánylásban és figyelemben részesítsék az adófizető polgárság teherviselési képességét s a monarchia két államának pénzügyi erejét.

A monarchia elengedhetetlen szükségletei egyfelől a két állam pénzügyi erejének mérlegelése, másfelől az a keret, melyben az 1905-ik évi közös előirányzat megállapítását célzó, küszöbön álló tárgyalások ezuttal is mozogni fognak.

Tisza István gróf e két szempont összeegyeztetését mint képviselő is mindenkor legjobb lelkiismerete szerint, ellenfelei támadásaival nem törődve, teljesítette. Ezt politikai multja igazolja.

Mint kormányelnök már beosztójében a takarékoság jelszavát hirdette.

Kormányelnöksége már eddigelé is tanusítja, hogy ezt az elvet pusztán frázisnál többnek, valósággal kormányzati principiumnak tekinti s megvalósítja a kormányzás egész vonalán, ahol arra a módja és alkalma megvan.

De hazafias érzésű, lelkiismeretes és főként gazdasági képzettségű férfiú másként nem is cselekedhetik, mert tisztába kellett jutnia azzal

az igazsággal, hogy a magyar budget a terhek további emelését ez idő szerint az államháztartás komoly veszélyeztetése nélkül — nehezen bírja el.

Mind e szempontokat mérlegelve, alig tévedünk, ha konstatáljuk, hogy az osztrák magyar monarchia 1905-ik évi közös szükségletei lényegesebb és az elengedhetlent túlhaladó emelkedést feltüntetni nem fognak.

A külügyek költségei a jövő évben is a szokott, ismert és approbált keretben fognak mozogni. De a hadügyi előirányzat sem tartogathat számunkra meglepetést. Az ágyrendszer átalakítása majdnem teljesen be van fejezve. Tüzérségünk fel van szerelve új modern tarackokkal, hegyi ágyúkkal, az új tábori ágyú modelljeit pedig most vetik alá a végső próbáknak. A költségvetés, de elengedhetetlen reform után immár előreláthatólag a véderőtörvény reformjáig hadügyi budgetünk lényegesebb módosulást nem fog szenvedni.

A tengerészet intézősége, a flotta parancsnokának a delegációnak tett nyilatkozata szerint, a nagy esatahajók építését befejezte. Ha torpedóhajókkal való felszerelésünk a szakemberek véleménye szerint, a kiegészítésre rá is szorul, ez a költség az évekre való felosztás bölcs módszerével a közös budgetet számba vehetően szintén nem emelheti. Általában az osztrák-magyar haditengerészetet illetőleg Magyarország álláspontja tiszta és világos. Kifejezésre jutott ismételtén a magyar delegációban.

Magyarország jó karban és modern színvonalon óhajtja tartani a hajóhadait, mint védelmi eszközeinknek egy integráns részét. Való igaz, hogy a flotta extenzív fejlesztésével az ország nem szimpatizál, mert

a hajóhad rendeltetését első sorban a pártvédelem feladatában találja. E feladat sikeres teljesítéséhez azonban az eszközöket megtagadni soha sem óhajtottuk.

Mindezek alapján az 1905. évi közös budget végleges megállapítása ezuttal nagyobb fáradságba alig fog kerülni a mérvadó tényezőknek. A vezető politikusok harmóniája e részben teljes s amig egyfelől a két kormány méltányolja az elengedhetlen védelmi szükségleteket, másrészt a hadsereg vezetősége illő figyelmet nyilvánítt a két állam anyagi ereje, pénzügyi helyzete irányában.

— Április 13.

A büntetőperrendtartás novellája.
 Plósz Sándor igazságügyminiszter egy idő óta a büntetőperrendtartás novellájának előkészítésével foglalkozik. Ez a novella azonban csak a semmiségi panaszra vonatkozó intézkedések megváltoztatását tartalmazza. Hogy a kir. Curia túlterhelésének és a restanciák telgyülemelésének elejét vegyék, oly ügyekben, melyekben a járásbiróság ítélt első fokban, a semmiségi panaszokat a jövőben a királyi táblák fogják elbírálni. A semmisítőbiróságnak köteleességévé fogják tenni, hogy akkor is, ha a semmiségi ok nincs határozottan megemlítve, a periratokból állapítsák meg, vajjon nem forog-e fenn hivatalból észlelendő semmiségi ok. Eddig ily esetekben a panaszt egyszerűen elutasították. A novellában egyébként még néhány intézkedés lesz, melyeknek az a céljuk, hogy az igazságszolgáltatást a legfelső fokon gyorsabbá és alaposabbá tegyék.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma délben Vörös László elnöklésével ülést tartott, melyen megvizsgálta Copony Traugott brassói, Nagy Sándor nagylaki és gróf Khuen-Héderváry Károly temesvári képviselők megbízó leveleit és miután azokat rendben találta, nevezeteket a kérvényeztetésre kiszabott 30 nap törvényes határidő fenntartásával igazolt

TOLNAI DANIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Debrecen Piac-utca 49 szám.
 a főpostával szemben, o

képviselőknek jelentette ki. Az ülésen résztvettek: Belicska Béni jegyző, Szentiványi Árpád, Vancsó Gyula és Münnich Aurél.

A népoktatási reform előadói terveze, mint értesülünk, egy-két nap alatt teljesen elő lesz készítve az egybehivandó szaktanácskozás számára. Magát a szaktanácskozást Barzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter április hónap második felére fogja egybehívni, a szaktanácskozás számára pedig valószínűleg a képviselőház elnökétől fog helyiséget kérni, miután magának a miniszteriumnak tudvalevőleg erre a célra alkalmas helyisége nincsen.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, április 13.

Az ülés iránt vajmi kevés az érdeklődés. Kevesen voltak jelen ma is, pedig egész sereg érdekes interpellációs válasz van napirenden.

Az ülés elején szétosztották a bizottságok ismeretes jelentéseit, az ugynevezett megyei javaslatokról és így ennek a formáságnak is eleget tettek.

Az akadémikus félóra jóval elmúlt, amikor az elnök **Jakabffy Imre** alelnök az ülést megnyitotta.

A jegyzőkönyvet megjegyzés nélkül hitelesítették volna, ha **Madarász József** nem kifogásolta volna, hogy a jegyzőkönyvben ezt a két kifejezést használták a jegyzők: „Tudomásul szolgál”. És helytelen. Indítványozza, hogy ezt használják: „Tudomásul vétetik”.

Daróczy jegyző: Akkor mondjuk helyesebben úgy, hogy „tudomásul veszi”. (Helyeslés.)

A jegyzőkönyvet ily értelemben hitelesítik.

Szerda lévén, felolvassák az indítvány és interpellációs könyvet. Az indítványkönyvben **Kelemen Béla** indítványt jegyzett be a választói jog reformjáról és a reformok főelveinek megjelöléséről.

Napirend előtt **Pap Zoltán** és **Visontai Soma** kért és kapott szót.

Pap Zoltán: Reflektál arra a felhívásra, melyet a honvédelmi miniszter intézett a magyar ifjúsághoz, lépne be a kadettiskolákba minél tömegesebben. Ehhez a felhíváshoz, egy ugynevezett tájékoztatót csatolt a honvédelmi miniszter, a mely a felvétel feltételeit ismerteti.

Azt olvassa ebben a füzetekben, hogy a magyar ifjaktól azt követelik, hogy ismerjék a tizenkilenc század osztrák irodalmát, illetve a legkiválóbb osztrák írókat. Ez ellen tiltakozunk kell. (Helyeslés a baloldalon.) Ugy tudja, hogy a közoktatásügy nem közös ügy. Kérde, megegyeztethetőnek tartja-e a miniszter.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter nyomban válaszol. Itt senkisémet akarja a nemzetet elnémitani, hanem igenis a kormány becsületesen hajtja végre a katonai programot. A delegációban is, itt is részletesen kimutatta a kormány a nevelési reform mibenlétét. A felvételi vizsga a kadettiskolákban kikre szól? Azokra, kik a polgári életből lépnek be oda. Ezek szerinte érettségit tesznek. Magyar irodalomból nem kell vizsgát tenniük, mert hisz teljes középiskolát végeztek. Így magyarul tudnak, a magyar irodalmat ismerik, míg a németben, mely ezidőszent nyelve a hadseregnek gyakorlatból kell szerezniük. A hadseregben a német nyelv feltétele az előrehaladásnak és előle elzárkózni nem lehet.

A tájékoztató egyébként ezt illetőleg hibás. Nem osztrák írókról van itt szó, hanem német írókról, és ezek elől a magyar iskolák felsőbb osztályai sem zárkóznak el, illetve ott is kötelező a német irodalom hetenként három órával. Kizárta egyébként, hogy felnőtt ifjak

germanizálhatók legyenek. Ha megtörténnék nem érdemlik, hogy megsirassuk; mert hát: *hogy hulljon a férgesse.* (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Pap Zoltán félre értett szavait igazítja helyre. Tiltakozik az ellen, hogy a hadseregben csak az érvényesül a ki a német irodalmat tudja.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter kijelenti, hogy a tájékoztatóban foglalt osztrák kijelentést „németre” változtatta. Nem úgy mondta, hogy csak az érvényesül, a ki a német irodalmat tudja, hanem szükséges a német irodalom ismerete ott, a hol a szolgálati nyelv német.

Pap Zoltán: Személyes kérdésben kér szót s kijelenti, hogy felszólalásának nem volt személyesen támadó jellege.

Visontai Soma: Az olasz és a mi külügyminiszterünknek Abbáziai találkozását hozta szóba szintén napirend előtt. Kérde vajjon ez a találkozás nem érinti a szabad elhatározási jogunkat a kereskedelmi szerződések kérdésében. Megnyugtatózt kér erre nézve.

Tisza István gróf miniszterelnök, helyesebbnek vélte volna, ha **Visontai** interpelláció alakjában veti fel a dolgot, mert akkor precisebben válaszolhatott volna. Kijelenti leghatározottabban, hogy a hármas szövetség fenntartása érdekében senki sem követel tőlünk gazdasági áldozatokat. Annyi történt, hogy a két külügyminiszter vett magának alkalmat, hogy találkozzék, és a függő kérdéseket megbeszéljék. Hisz itt van a Balkán kérdés, a melyről azt híresztelték, hogy mi Olaszország érdekével ellentétes politikát akarunk ott csinálni. Ez a kérdés is elő került a két külügyminiszter között és ezek örvendetes dolog, hogy a félreértések kiküszöböltettek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Visontai Soma: A választ tudomásul veszi.

A napirendre tértek át.

Hozzád.

Irta: **Koncz Ákos.**

Jöjj ide édes kis virágom s hajtásd fürtös fejedet keblemre s meglátod, hogy mily édes lesz neked itt megpiheni.

Felejtse el egy pár pillanatra a világot s ne halld az emberek beszédét, behunyj szemekkel keresd a lelkemet, hidd meg, hogy meg fogod azt találni és mulatni fogsz közelében.

Az emberek üzik, hajtják, kergetik egymást. Milliók futnak a becsület és becsületlen kenyér után, hazudnak, hogy előremehessenek a tömeg által elállt utakon, krokodil könnyeket sirnak a hatalmasok előtt s mikor odadobnak valamit elébök, jóllaknak és kevés idő múlva megmarják jötevőjüknek segélynyújtó jobbát.

Öszinteséget ne keress a világban. Fehér holló az igaz szó, csupa hizelgés, haszonlesés, önámítás az egész világ. Még a gyermek lelke is telve van hamissággal. Felemelt fővel ma kevés ember van, mert sok a titkolni való s milliók megremegnek a gondolattól, hogy szemekből olvasod ki fekete lelkük minden gondolatát.

Maradj azért itt mellettem. Te úgy sem szeretted a csillogást. Boldog vagy abban a körben, melyet számodra jó szíved és a Gondviselés kijelölt. Magasra nem vágyakozol, mert tudod, hogy ott fent hideg a levegő. Beéred azzal, hogy

boldog vagy kis körödben Többre nem vágyódd. Elérted, amiért annyit imádkoztál. Szeretve vagy és szeretsz. Az első megérdemled, mert jó es nemes vagy, a másodikat az első révén szerezted. Ezeknél drágább kincs nem kell neked. Jól teszed. Ezek kárpótolnak mindenért s ezeket nem veszted el soha, még akkor sem, ha én meghalok, mert akkor is fogjuk egymást szeretni. Te sokat gondolsz reám, könnyeid lehetnek sötét síromba, a megemlékezés gyöngyei bevilágítják siri lakomat és a te lelked akkor is velem lesz, szeretni fog és én végig álmodom azt a boldogságot, melynek most részese vagyok.

Látom, hogy elborul a lelked beszédemre. Ne sirj és töröld könnyeidet s nézz reám, olvasd ki a szememből, amit tudsz már régen, hogy szeretlek, mint harmat a virágot, nélküled nem tudnék már élni, talán egy percig sem.

Boldog a szív, mely szeretni tud. Amint annak első sugara a szívünkbe lopózik, megváltozik körülöttünk a világ. Új alakok támadnak lelkünk világában, egy megmagyarázhatatlan édes érzés végtelen gyönyörrel tölt el bennünket, szében ragyog a csillag, kedvesebben dalol a madár és érezzük, hogy jobbak vagyunk, mint azelőtt.

Eszünk sokszor pihenőt tart, nem gondolkozik, csak lelkünk beszél. Egy világot rejtünk szívünkben, a régi mesék tündérei feltámadnak, ismét gyermekek-

nek érezzük magunkat, mert szeretünk, és boldogok vagyunk.

Mert ne feledd édes kis virágom, hogy a ki nem szeret, az boldogtalan. Mit ér a vagyon, a kincs, ha nem oszlik meg az egyetértő szívek között. A kincses ember lelke a legtöbb esetben hideg, mint pénze és könnyen önössé teszi, míg a ki szeretettel bír, az egy világot hord a szívében, mely világban feltalálható mindaz, a mi az embert boldogítani képes.

Hagyjuk a világot, hadd menjen az élvezetei után, mi meg maradjunk örökre egymáséi. Így legalább nem csalódunk. A kis házban, ha elborulnak is napjaink, fényt hoz a te lelked jósága. Verejtékemet letöröld kis keziddel homlokomról, szívesen fogok érted dolgozni, fáradni, mert tudom, hogy míg én fáradok, addig te kis hajlékomban rólam álmodol, engem szeretsz és értem imádkozol.

A férfinak az élet komoly kötelességeket ró, melyeknek becsületos teljesítése sokszor gondnal, fáradtsággal jár. De a munka édes a te közelédben, mert tudom, hogy otthon szeretet vár, az viraszt álmaim felett és én azért dolgozom, akit szeretek.

S ha olykor-olykor mégis elborul homlokom, ebből csak azt olvasd ki, hogy a jövőre gondolok, midőn a természet örök törvénye szerint a mi boldogságunkra is jöhet valamelyes fájdalom.

Elnök: Indítványozza, hogy a napirend első tárgya felett: A további teendők iránti intézkedés és vele kapcsolatos határozati javaslatok felett térjen a ház napirendre, mert hisz mind ez egy már lemondott kormányra vonatkozik.

Babó Mihály: a Kossuth-párt nevében szólal fel, és sürgeti, hogy a ház tüzze napirendre a parlamentáris vizsgáló bizottság jelentésének tárgyalását.

Tisza István gróf szerint tárgyi összefüggés nincs a most napirendre jövő tárgy és a parlamenti bizottság jelentése között. Maga is óhajtja a jelentés elintézését, előbb azonban az igen sürgős javaslatot tárgyaljuk le.

Babó Mihály: Ismételten ragaszkodik kivánságához pártja nevében is.

Olay Lajos: Támogatja Babót abban, hogy a parlamenti bizottság jelentését napirendre tüzze a ház. Ezt a magyar parlament becsülete is kívánja. (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza István gróf: Utal arra, hogy már a vizsgálat is meggyőzte a közvéleményt azzal, hogy a magyar parlament tisztaságán esorba nem esett. Egyébként rajta lesz, hogy ez a jelentés mihamarább napirendre kerüljön.

Olay Lajos: Ujra sürgeti a jelentést.

Tisza István gróf kijelenti, hogy Kuen gróf kineveztetéséért a felelőséget vállalja

Madarász József: Szintén a napirendre tüzést sürgeti.

Okolicsányi László szerint is a háznak napirendre kell tüzni ezt a jelentést.

Elnök. Arra nézve, hogy magát a tárgyat a határozati javaslatokkal együtt a napirendről levegyük kifogást senki sem érzett, s így azok tárgyalanná váltak.

A ház ezután elfogadta, az egészségügyi bizottság jelentését a székesfehérvári kir. járásbíróság felterjesztésére a büntetőtörvénykönyv 269 §-a értelmében adandó felhatalmazás tárgyában.

A gazdasági bizottság jelentéséről

Ez senkit sem kimél meg és akkor csap le reánk, mikor a legderültebb eget látjuk magunk felett.

Ha aggódom: miattad aggódom, ha egy-egy pillanatra elborul a lelkem, ne tulajdonítsd másnak, mint annak a félelemnek, melylyel a gazdag őrzi kincseit.

Igen! Én gazdag vagyok. Te vagy az én kincsem. Nélküled, szerelmed nélkül mit keresnék én a világban? Bolyongás lenne csak életem, céltalan vándorlásom és könnyebben telnek el éjjelem és nappalom...

Látod, édes angyalom, én ismerem a lelkedet, tudom gondolataidat. Érzem, hogy szeretsz avval a mindent befogadó szeretetteddel, mely hibáimat is betakarja az elnézés köntösével. Jól teszed, ember nincs hiba nélkül, de szerelmed melege idővel létegi lelkemről a salakot s talán eljön az idő, mikor ismét keblemre borulva suttogó hangon bevalód, hogy szerelmed oly nemessé tett, mint amilyennek gondoltál akkor, midőn bevezettél a boldogság édenébe...

Most pedig nézz a szemembe s ha abban megvillanni látod a lelkemet eltöltő boldogság sugarát, vedd azt be a szivedbe s őrizd meg örökös kincsed gyanánt, mint én, ki a te jó sziveddel együtt érzek, nemes lelkeddel együtt gondolkozom.

a képviselőház 1903. évi költségvetés előirányzatának helyesbitéséről.

Ugron Gábor. Nem helyesli, hogy a gazdasági bizottság már régen nem terjesztette elő jelentését, és kijelenti, hogy a bizottságnak nem volt joga utalványozni.

Molnár Jenő: Csatlakozik Ugron Gábor felfogásához.

A miniszterelnök az ülés végén több régebbi interpellációra válaszolt és pedig Molnár Ákosnak az olasz bor vámról, Okolicsányi Lászlónak az olasz kereskedelmi szerződésről. A ház az alapos és a kérdéseket minden oldalról megvilágító válaszokat tudomásul vette Hegedüs Loránt a kivándorlási törvénydolgában interpellált, mire Tisza István gróf nyomban megadta a választ kijelentve, hogy a törvényjavaslatra vonatkozó rendeletet legközelebb benyújtja annál inkább, mivel a kormány nagyon szíven viseli a kivándorlók sorsát.

Magyar szellem a hadseregben.

Bizalmas rendelet a közöshadsereg tisztjeihez.

Régi panasz, hogy Magyarországon a katonaság és a polgárság nem tudnak együttérezni. Ennek ezeregy oka van. Nem tudnak együttérezni annyiban, amennyiben a katonaság és a polgárság közti viszony nemcsak Magyarországon, hanem máshol is, például Franciaországban is hasonlít a miénkhez. Minálunk ezt a viszonyt az a körülmény teszi élesebbé, hogy a polgárság közjogi gravámeneket magyaráz bele a katonaság viselkedésébe.

Hogy ez a furcsa állapot megszűnjék, magának a hadseregnek érdeke és így természetesen tartjuk azt a másként szenzációs hírt, hogy a közös hadsereg magyarországi tisztjeihez bizalmas rendelet érkezett, amelyben a polgárság érzelmei felé való közeledés mutatkozik.

A bizalmas természetű rendeletben az foglaltatik, hogy a tiszteknek nyilvános helyen alkalmazkodniuk kell a polgársághoz. Vagyis, ha eztán valamely éteremben felhangzik a Kossuth-nóta, a tiszteknek nem kötelességük a teremből kivonulni. — Ebből ugyan nem következik, hogy a Kossuth-nótát együtt kell énekelniük a civilekkel, de viszont, ha kedvük tartja, a Szózatot és Himnuszt elénekelhetik, kivált olyan ünnepélyes alkalmak esetén, amikor a Himnuszt, vagy a Szózatot a közönség hazafias tüntetésként unisono szokta énekelni.

Ime tehát, ez jelentős közeledés a magyar polgárság érzelmei felé. Méltányolja a polgárság ezt a jószándéku közeledést, még pedig legtisztességesebb módon olyképen hogy ne éljen vissza vele és ne provokáljon kinos helyzeteket.

Semmi kétség az iránt, hogy a magyar nemzeti állameszme kialakulásának egyik bizonyító jelét kell látnunk a hadsereg tisztjeihez érkezett ezen bizalmas rendeletben. Most kezd kibontakozni az állameszme hegemóniája, amint azt a minap részletesen tagyaltuk a magyar nyelv tanítására vonatkozó törvényjavaslatlall kapcsolatban. Kimutattuk, hogy a korona elismeri a magyar nemzeti állameszmet és tiszteletben is kívánja tartani; önként kínálkozik tehát az a következtetés, hogy a hadsereg tisztjeihez intézett bizalmas rendelet Ő Felségétől ered.

A koronás király akarja tehát, hogy a magyar polgárság és a katonaság közeledjék egymáshoz. Ez a királyi

akarat, vagy ha tetszik: legalább is beleegyezés, valójában nem egyéb, mint föltétlen elismerése és királyi tisztelete a magyar nemzeti állameszmeinek.

Ki gondolta volna ezt a chlopi-i hadiparancsot követő felzudulás napjaiban? És lám, a jó öreg király most lépéseket tesz, hogy legyen valahára béke a polgárok, meg a katonák között. Ő Felsége nem akart lemondani a hadsereg fölötti uralkodásra vonatkozó felségjogokról; ez fájt egyeseknek, kivált az obstruktoroknak és most láthatja mindenki, hogy a legfelsőbb hadur az Ő hatalmával azon van, hogy a magyar szellem minél nagyobb tért nyerjen a hadseregben is. Ha még a katonai oktatás reformjára utalunk, mindenki be kell hogy lássa, hogy a magyar szellem lépésről-lépésre tért hódít a hadseregben és pedig minden megrázkódtatás nélkül, úgy, ahogy az a lehetőség szerint legelősebb.

Azoknak pedig, akik kicsinylik mindezt az előnynyújtást, egyebet nem mondhatunk, mint azt, hogy vagy türelmetlenek, vagy pedig méltánytalanok.

A katonaság és a polgárság közt mindig lesz távolság, mert hiszen ez csak világos, különbség vagy köztiük. A katona se nem finác, se nem tüzöltő és büszkén csörgeti a kardját. A francia katona is, no meg a német is. De hát ezért még nem muszáj a katonákra haragudni. Minálunk, Magyarországon, általán az a szokás, hogy folyvást titkos ellenségüknek tekintik a katonát, holott nem az.

Bele kell majd szoknunk abba az állapotba, hogy a katonát megbecsüljük. Viszont a katonaság is becsüljön meg minket, akik, bárha csak „civilek” vagyunk, szintén birunk egy némely dolgokkal büszkélkedni.

Reméljük, hogy az ezen cikkünkben tárgyalt bizalmas természetű rendelet meg fogja hozni gyümölcseit; reméljük, hogy a „katonai brutalitás” eimű ajdonságok végleg lekerülnek a krónikák lapjairól. A katonaság is örül, meg a polgárság is, ha békében megfér egymással. Ideje volna már.

KÖZIGAZGATÁS.

× A szervezeti szabályzat módosítása. A szervezeti szabályzat módosítására közgyűlésileg kiküldött bizottság tegnap délután 3 órakor ülést tartott a városi székház tanácstermében Domahidy Elemér főispán elnöklésével. Az ülésen az elnökön kívül jelen voltak: Kovács József polgármester Vecsey Imre főjegyző, Bészler Károly tb. főjegyző, árvaszéki elnök, Végh Gyula főkapitány, Király Gyula, Oláh Károly, Csóka Samuel, Körner Adolf és Szabó Kálmán tanácsnokok, Aczél Géza főmérnök, dr. Magoss György tisztifőügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, továbbá Horváth István, Szentessy János, Juhász Ignác, Lengyel Imre, dr. Fejér Ferenc. A szervezeti szabályzat módosításának általános vezérelveit vették boncoló kés alá és sok üdvös eszmét penditettek meg.

EGYHAZ és ISKOLA.

Ev. ref. tanárok a nyugdíjintézetben. Hajdu-Böszörmény ev. ref. főgimnáziumának két tanárát: Köblös Samut és Bodnár Imrét a vallás és közoktatásügyi miniszter az országos tanári nyugdíjinté-

zet tagjainak sorába fölvetta. A fölvetel-ről tegnap értesítette leiratilag a tiszántúli egyházkerület püspökségi hivatalát.

H I R E K.

* **Püspöki kinevezések.** Mint Bécsből jelentik, 6 felsége tegnap aláírta dr. Radnay Farkas nagyváradai kanonoknak besztercebányai és dr. Párvy Sándor egri apát kanonoknak szepesi püspökké való kinevezését. Az iratokat a kabinet iroda a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak tegnap küldte le és így a kinevezést a hivatalos lap egyik legközelebbi száma már közölni fogja. A pécsi püspökség betöltését felmerült akadályok miatt egyelőre elhalasztották.

Radnay Farkas 1848. márc. 25-ikén született Békéscsabán. Korán árvaságra jutott és saját erejéből tartva fenn magát, végezte tanulmányait. A középiskola elvégzése után a központi papnöveldebe jött fel, ahol csakhamar kitűnt kiváló tehetsége révén és itt nemsokára elnöke lett a Magyar egyházi irodalmi iskolának. Kiváló szónoki tehetségeért és erős magyaros stílusáért több pályadíjat és jutalmat nyert, míg 1871-ben felszentelték amikor vidékre tették ki káplánnak. Irodalmi munkásságát is itt folytatta s különösen szép költeményeket írt. Lipovniczky, akkori nagyváradai püspök, az egyszerű falusi káplánban hamar felfedezte a nagy tehetséget és már 72-ben udvarához vette szentszéki aljegyzőnek. Ettől fogva gyorsan emelkedett. 74-ben szentszéki jegyző és püspöki szertartó lett; 75-ben püspöki titkár, 83-ban szentszéki ülnök, 89-ben nagyváradai kanonok, majd egyházmegyei irodaigazgató, nemsokára szemmáriumi rektor, 92-ben ságyai címzetes prépost, 1901-ben pápai prelat lett, 1902-ben pedig néhai Schlauch Lőrinc bíboros püspök mellé segédpüspökké szentelték fel s azóta állandóan tagja a nagyváradai székeskáptalannak. A nagyműveltségű főpap a társadalmi téren is jelentékeny szerepet vitt és nagy munkásságot fejtett ki különösen az egyházi irodalom terén.

Párvy Sándor 1848. szept. 5-én született Gyöngyösön. Iskoláit Gyöngyösön és Egerben végezte, honnan kiváló tehetségeért a bécsi Pazmaneumba küldték fel, theologiai tanulmányainak befejezése végett.

1871-ben szentelték fel s azután rövidesen bekerült az érseki udvarba, hol fokozatosan emelkedett. 1891-ben Samassa oldalkanonokja, majd egyedi apát, érseki helynök, végül felszentelt püspök lett. Az irodalom terén nagy tevékenységet fejtett ki, költeményeket is írt egri folyóiratokba leginkább álnevek alatt. — Tudományos munkássága színtén közismert, egyébként igazgatója az egri érseki jogakadémiának.

* **Szemle a honvédegyalozezred fölött.** Bihar Ferenc altábornagy, a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság feje,

Wladár őrnagy kíséretében kedden Debrecenbe érkezett. Az altábornagy néhány napig itt fog időzni Debrecenben s szemlét tart a honvédegyalozezred fölött.

* **Az első kath. nőegyleti estély.** A télen alakult meg a debreceni kath. szent Erzsébet nőegylet, amely már is áldásosan működik a közjótékonyosság terén. A nőegylet április 17-én nagyobb szabásu hangversenyestén lép a nyilvánosság elé. A műsor még nem készült el teljesen, de a szereplők névsora elegendő arra, hogy a közönség tájékozást szerezzen róla. A szereplők közt van dr. Irinyi Istvánné, dr. Szóts Gézánné, Fábrián Margit, gróf Klebersberg Margit urhölgyek, dr. Szóts Miklós, dr. Ujfalussy Géza, Hoffmann József vizsgálóbíró és Pirkler Ernő, azonkívül két számmal fog szerepelni a 39. gyalozezred zenekara. A szentivánéji álom és Bachó nagy magyar ábrándja lesz a jeles zenekar hangversenydarabja. A műsorszámokból annyit elárulhatunk, hogy a bájos Klebersberg Margit grófnő az én első szerelmes levelem című vig monológot fogja szavalni, Szóts Gézánné urnő énekét dr. Ujfalussy Géza fogja zongorán kísérni. Szóts Miklós dr. törvényszéki elnök felolvas, Hoffmann József vizsgálóbíró pedig a Magyar testvérek kísérete mellett operette-részleteket énekel. A szereplő hölgyek a jótékony célra való tekintettel még a virágról is lemondottak, hogy annál több jusson a jótékony célra. A jegyek jórésze már elfogyott és a mi még a közönség rendelkezésére áll, a pénteki lapunkban megjelenő üzletekben kapható. A hangversenyt a r. kath. főgymnasium disztermében fogják megtartani.

* **Katonáskodó rendőrtisztviselő.** Ifju Orosz László, a bűnügyi osztály egyik rokonszenves fogalmazója 30 napi szabadságot kapott, amennyiben 28 napi fegyvergyakorlatra hívták be, melyet szombaton kezd meg.

* **Jogász ünnepély.** E hónap 27-én jogászaink a „Joghallgatók köre” javára ünnepélyt rendeznek. E tárgyban tegnap délután 6 órakor ifj. Ozory István elnökléte alatt gyűlés volt a főiskolában, melyen az ünnepély előkészületeit beszéltek meg.

* **A debreceni zenede közeposzt. növendékei haladásának bemutatása végett** 1901. évi április hó 17-én, vasárnap Hangverseny-Matinét rendez a következő műsossal.

1. Mendelssohn F. B. Dal szöveg nélkül. Előadja: Uher Amadil.
2. Singelee J. B. 107. Ábránd Traviata dalmű felett. Előadja: Péntes Gyula.
4. Copin Fr. 9. mű. 2. sz. Bölcsődal. Beriot K. 100. mű. Bolero, Előadja: Hollaender Leo.
5. Brück Gy. 21. mű. Alföldi zenekepek. Előadja: Irinyi István.
6. Volgyi Tihamér. A második aszszony. Előadja: Deutsch Szeréna.
7. Brück Gy. 13. mű. Hangversenyváltozatok. Előadja: Rózsa Ilona.
8. Corelli A. Adagio az 5-ik soná-

tából. Vonós négyes. Előadják: Csanak Mariska (hegedű) Nagel Zoltán (hegedű) Péntes Gyula (mély hegedű) és Kövendy Károly (gordonka.) 9. Haessler J. W. Gique. Előadja: Simonffy Lóna.

10. Accolay J. B. Hegedűverseny. A-moll. Előadja: Gyulay Pál.

11. Goltermann G. 13. mű. Les adieux. Előadja: Tóth János.

12. Tóth L. Suite de morceaux. Berceuse. Impromptu. Előadja: Eggmann Margit.

13. Rieding O. 6. mű. Hegedűverseny. Előadja: Nagel Zoltán.

A 8. szám után 5 percnyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. Helyárok: a 3. első széksorban számozatlan ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend főtartása s előszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 10 órakor. — Kezdeté d. e. 11 órakor pontban.

Hány nő van a világon? Párisban egymillióhatszázötvenöt ezer férfira egymilliónégyezer nő esik. Ez a számarány képviseli az általános közép európai számarányt nők és férfiak között. — Ilyen arányban több a nő, mint a férfi Franciaországban, Svájcban, Ausztriában Magyarországban s Belgiumban. Északon már sokkal többel haladják meg a nők a férfiak számát. Svédországban Norvégiában, Angliában ezer férfira ezerhatvan nő jut, Németországban viszont ezerezeren egyenlő. Egész Európában vagy három és fél millióval van több nő, mint férfi, s így, ha az összes férfiak meg is akarnának házasodni megmaradna ennyi vén leány. Legföljebb még az a mentő ut volna a nőkre nézve, hogy Törökországban többnejűség van, ott tehát feleséggé válhatnak egy ilyen nagy általános összeh. zasedásnál még azok is, akik a keresztény Európában a férfiak legnagyobb jóakarata mellett sem kerülhettek főkötő alá. Míg a kultura világában, Európában több a nő, mint a férfi, viszont a kevésbé művelt vagy barbár földrészekben a férfiak száma tulnyomó. Ázsiában a legnagyobb szárazföldön, melynek nyolcszázötvenöt millió lakosa van, tizenhat millióval több a férfi, mint a nő, s Ausztráliában a legkisebben, a melynek összesen négy millió lakosa van, egy félmillióval számosabb az erősebb nem, mint a gyöngye.

* **Tulszigoru apa.** Egy tizenegy éves, gyenge leánykát vittek tegnap a kórházba. Édes atyja valósággal összetörte. Kallós Róza a neve, atyja Kallós Ignác Nyil-utca 51. szám alatti lakos osztradiamester. Tegnap délután történt az eset 10 fillér miatt, amit a kis Róza leány nem tudott előadni. Ezért verte meg annyira apja, hogy a kórházba kellett vinni. Legalább így adta elő sirva a kis gyermek a kórházban, hol ápolják. A rendőrség beleavatkozik a dologba s rö-

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy helyben Simonffy-u. 6 szám alatt (a bérpalota mellett) a „**Hazam**”-hoz címzett ujonnan berendezett, a mai kor kívánalmainak mindenekben megfelelő kávéházamat **f. hó 14-én** délelőtt ünnepélyesen megnyitom. Amidőn ezen körülményről a n. é. közönséget értesitem, egyben a legszolidabb és pontosabb kiszolgálásról biztosítom. Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlom, vagyok teljes tisztelettel **FÜRST BELA** kávé.

videsen kiderül, hogy tényleg lehet e egy atya ennyire szívtelen.

* **Fenyegetett munkások.** Két kefégyári munkásné keresett tegnap a rendőrségen menedéket a többi munkások elől. Tóházi Elekné és Bozsák Péterné kefégyári munkásnék u. i. nem csatlakoztak a bérharcolókhoz, hanem munkába álltak. Ezért haragudtak meg reájuk a többiek s megveréssel fenyegették őket. A rendőrség vizsgálatot indított ez ügyben.

* **Eltűnt bankjegyek.** Kurián Ferenc Piac-utcai lakos panasolta tegnap a rendőrségen, hogy szobájából 2 darab tizkoronás bankjegy és egy arany gyűrű eltűnt. A rendőrség kutatja a tolvajt.

* **Királyi adomány a népszanatóriumok javára.** Ő felségének a király a József főherceg Szanatórium Egyesület által létesítendő alföldi népszanatóriumok javára az egyesület alakulásakor 10,000 koronás anyaalapítványt tett évenként fizetendő 2000 koronás részletekben. A 10,000 koronából az utóbbi két év alatt 4000 koronát ő felsége már a saját pénztárából kiutalta és a fennmaradt 6000 koronát pedig legmagasabb helyről a napokban küldötték el egy összegben dr. Lukács György békési főispánnak, a Szanatórium Egyesület békési elnökének azon kifejezett óhajattal, hogy az első népszanatórium felállításához szükséges összeg minél előbb rendelkezésére álljon a humánus egyesületnek. A népszanatóriumok alapjának ez idő szerint 100,000 koronája van készpénzben, melyhez még több ezer koronára rugó alapítványi összeg járul. Júnusban ismét nagyobb összeggel fog gyarapodni a tőke, ugyanis ő felsége legkegyelmesebben megengedte, hogy az államsorsjáték jövedelméből, melynek júniusban lesz a húzása, 10 százalék lekötessék a József főherceg Szanatórium Egyesület részére. Ezenkívül még tekintélyes összegre van szükség, hogy az építkezés megkezdhető legyen. Győrött e hó 17-én és Aradon 23-án rendeznek estéket a szanatórium javára.

* **A mormon soknejűség alkonya.** A mormon egyház történelmében meg van írva, hogy az egyház alapítói kietlen szivatagból változtatták át virágzó földekké a Salt Lake környékét. Az akkor még meglehetősen néptelen Északamerika kormányza szívesen fogadott be akármilyen sőpredéket, hogyne látta volna szívesen a végtelenül szorgalmas mormonokat. Sőt nagy kedvezésekben is részesítette megengedte nekik többek közt a többnejűséget is. Azóta persze gyökeresen változott a helyzet s több ízben szó volt róla, hogy a mormonokat kiutasítják Amerikából, ha mohamedánus erkölcsük-ről le nem tesznek. Inkább lemondtak. De a lakosság többi körében azután is lappangott a gyanu: nem hittek a mormonok magukmegtartóztatásában. Szóba került mostanában, hogy a szövetségi tanácsba egy Smoot nevű mormont jelölnek szenátornak. Ez a jelölés egyszerre felébresztette a lappangó gyanut és mindenfelől felhangzott a tiltakozás, hogy többnejű pogány nem lehet az Egyesült-Államok szenátora. A mormonok megszeppentek s a közhangulat nyomása alatt Smith, a mormonok elnöke mult esütörtökön pásztorlevelet adott ki Sós-városban, a melyben egyháza minden hívét kiközösítéssel fenyegeti, ha a többnejűségről le nem mond. Hogy tilalom még ugy nem fájt mormon kebelnek, mint egyházfejedelmük fenyegetése, az körülbelül kétségtelennek látszik.

* **A kefégyári munkások sztrájkja.** A kefégyári munkások sztrájkja még egyre tart. Az ellentét a munkaadók és a munkások között még élesebb, mint eddig volt. Végh Gyula rendőrfőkapitány a kefégyári munkások sztrájkjának megszüntetése végett mindent elkövet. A főkapitány tegnap délutánra újabb és utolsó békéltetésen jelen volt a főkapitány, Polgár iparfelügyelő, a munkaadók és a munkások kiküldöttjei, számszerint tizenketten. — Tegnap délelőtt tüntető felvonulást tartottak a sztrájkoló munkások. Mintegy 600-an a Hatvan-utca felé vonultak fel, elől a nyomorék munkásokkal, akik elég százalmas látványt nyújtottak. Végig vonultak a Kossuth-utca s a Szent-Anna-utcai külsőségeken mentek az olajútba, a sztrájk tanyára.

* **Rác Gyula sikere.** Rác Gyulának, Rác Károly fiának szép sikere volt kedden este. Nevenapja alkalmából u. i. két szép ezüst serleget kapott „Diákságtól” és „Aranyifjúságtól” felirattal, a zenekedvelő fiatalságtól. E szép ajándékokhoz járult még egy csinos mivű ezüst cigaretteszelence, mit a kaszinó fiatal tagjaitól kapott a törekvő fiatal ember.

* **Késelő gyermek.** Két apró gyermek került tegnap délután a rendőrségre. Az egyik Péntes András 12 éves s az a büne, hogy társát a 13 éves Kronovszki Nándort késsel összeszurkálta. A piacon történt a dolog, hol a két gyerek beszélgetve haladt. Rövidesen verekezésre került a dolog s ezalatt bicskázta meg társát a kis Péntes András. A balkarján súlyosabb sebeket szenvedő gyermeket Varga Emil dr. kerületi orvos vette ápolás alá.

* **Halálozások.** Az elmúlt nap halottai a következők: Kecskés Sándor ev. ref. 65 éves, Szabó Mária ev. ref. 70 éves, Pető Mária ev. ref. 22 éves, Koppányi Kálmán Zoltán ev. ref. 10 hónapos, Tóth András ev. ref. 30 éves, Nagyházi Imre ev. ref. 6 hónapos, Kovács Zsigmondné szül. Nagy Mária Katalin ev. ref. 56 éves.

* **Rövid hírek.** *Isabella királyné-hagyatéka.* Münchenből távirja tudósítónk, hogy Lajos Ferdinánd bajor hercegnek, a királyné vejének környezetében azt beszéltek, hogy Isabella exkirályné végrendeletében kizárta az örökségből Alfonso spanyol királyt. A végrendelet csak annyiban emlékezik meg, hogy Isabella exkirályné a relikviák közül néhány történelmi nevezetességű tárgyakat hagyományozott neki. — *Leugrott a 22-ik emeletről.* Borzalmas öngyilkosságról ad hírt a táviró New-Yorkból, Sidney Hoydon, egy tönkrement bankár egy ujonnan épített felhőkarcoló legfelsőbb emeletről az utcára vetette magát. Hoydon nemrégiben egy tőzsdei spekulációnál elvesztette minden vagyonát s kétségbeesésében követte el az öngyilkosságot. A 22-ik emelet egy üres irodájába ment s ott kiugrott az ablakból az utcára, 250 lábnyi magasságból. — *Oszták ellenes tüntetés.* Lusspiccolóból távirják nekünk, hogy az új plébános beiktatása alkalmából tegnap osztákkellenes tüntetés volt ott, mert az új plébános nem olasz származású. Az olaszok szidták az osztákokat és bántalmazták a fürdő üdülő közönségét. A rendőrség, a mely csupa olasz emberekből áll, nem sokat törődött a tüntetéssel. — *Burok a st.-louis-i világkiállításon.* Mint New-Yorkból jelentik, Cronje tábornok 200 bural megérkezett St.-Louisba a világ-

kiállításra, hogy ott előadásokat rendezzen. Az előadásokat azonban már előre betiltották.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirkatokban.

x **Használja a híres Hajdusági bajszodrót.** Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla és Dr. Rothschnek V. mil utóda gyógyszerárcaiban.

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rác Károly** zenekara játszik.

Helyi piaci árak.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1904. év április hó 12-én hetivásár árai:

	kor. fill.	kor. fill.
Buza	17 —	16 —
Kétszer.	13 20	13 —
Rozs	11 80	11 —
Árpa	10 40	10 —
Zab	10 —	— —
Tengeri	10 40	9 80
Köles	9 —	8 80
100 kg	kor. fill.	kor. fill.
Szalonna sós	120 —	124 —
„ „ uj	120 —	— —
Háj	140 —	— —
Zsir	144 —	— —
Kih sertés	116 —	— —
Sertés hus	108 —	114 —
Széna	005 —	004 —
„ II. reudü	004 —	320 —
Ló felhajtató		1120 drb.
Elkelt		470 „
Szarvasmarha		1320 „
Elkelt		810 „
Sertés felhajtató		— „
Elkelt		— „

Városok szervezkedése.

Zalaegerszeg polgármestere a következő felhívást adja közzé:

Már régóta érezzük a hátrányát annak, hogy a városok között nincs semmi összekötő kapocs, nincs meg az a közös szerv, amely előtt feltárnánk bajainkat kívánságainkat, a mely előkészítené a talajt az egyöntetű eljárásra, amely felvilágosítással, utbaigazítással szolgálna nagy, fontos közművek létesítésénél, a mely irányítaná az összes városokat törekvéseikben.

Mindenki szervezkedik, igyekezik kivívni és biztosítani azt a jogot, a mely megilleti, csak mi városok vagyunk azok, a melyek némán, egymásra hagyatva viseljük sorsunkat.

Ha megmozdulna hazánk 107 rendezett tanácsu városa s egymást megértve, tömörülne, kiküldöttjei útján megbeszelné mindazon módokat és eszközöket, a melyek bajainak orvoslására, céljainak elérésére szükségesek, akkor olyan imponálóan léphetne fel kívánságaival, hogy azok teljesítése elől többé az illetékes faktoroknak elzárkózni nem lehetne.

Az iránt keressük meg tehát a törvénytarshatóságot, méltóztassék határozatilag kimondani, hogy mindazon bajok feltárása végett, a melyben a rendezett tanácsú városok jelenleg sanyalódnak s az orvoslás módjának megállapítása végett szükségesnek látja, hogy az ország összes rendezett tanácsú városai közös akcióra szövetkezzenek. Méltóztassék továbbá elhatározni, hogy a polgármesterét (vagy nyeltesét) a folyó évi május hó első felében Budapesten tartandó előkészítő értekezletre kiküldi, hogy az ország többi városainak törvényes képviselőivel a városok kívánalmait összefoglalják s a városok szövetségét megalakítsák.

Ongyilkosság a virágok közt.

Tegnap délben a budai vigadóban levő virágüzletben öngyilkossági kísérletet követett el Noan Juliska 22 éves virágárús leány. Tizenkét óra után, mikor a társnője — a kivel együtt bírták az üzletet — ebédelni ment, lefeküdt a lila violák és hófehér rózsák közé és háromszor egymásután a mellébe lőtt. — Egy negyed óra múlva találták meg ájultan, véresen.

Az öngyilkosság oka és részletei a következők:

Nonn Juliska, egy zuglói gazdag kertésznek a leánya. Januárban összeveszett a szüleivel, elment hazulról lakni s mert volt némi megtakarított pénze, egy Spiegel Mariska nevű leánynyal virágüzletet nyitott a budai vigadóban. Az üzlet meglehetősen jól jövedelmezett, a budai fiatalemberek, mint a méhek, oly gyakori látogatói voltak a virágkereskedésnek.

A sok léha udvarlás, bók, ostobaság közé egyszerre komoly, férfias hang keveredett. A szomszédos kereskedők egyike jelentkezett a szép Nonn Juliskánál kihallgatásra, aki a helyett, hogy a gyönyörű szemét dicsérte volna, elmondta komolyan, okosan, hogy szereti és el akarja venni feleségül. Juliska alig ismerte ezt az embert, de imponált neki a komolysága, megtetszett a férfias viselkedése és megdöbbenve igent mondott. Menyasszony lett, egy idegen ember menyasszonya, akit alig ismert és egyáltalán nem szeretett.

Ebben a menyasszonyos állapotában új vevő jelentkezett a budai virágüzletében. Egy magas, elegáns fiatalember; miniszteri tisztviselő és atléta.

Az ilyen embereknek nem kell sok szót vesztegetniök, ránéznek egy nőre a monoklijukkal és az veszve van. Juliskának is ez lett a sorsa. Halálosan szerelmes lett a segédfogalmazóba se éjjele, se nappala nem volt és a barátnőinek gyakran elmondta, hogy nem tud más megoldást, mint az öngyilkosságot:

— A vőlegényemnek azt ígértem, hogy az övé leszek s ezt szentebbnek tartom, mint a becsületszót. Vagy az övé leszek, vagy meghalok!

Mult hétfőn már meg is próbálta az öngyilkosságot, lement a pincébe és elsütötte a revolverét, de nem talált. — Akkor egyik barátnőjének a templomban esküvel megígérte, hogy nem akar többé meghalni.

De nem tartotta be a szavát, tegnap délben háromszor mellbelötte magát, a mentők vitték be a János kórházba.

Nonn Juliska állapotában a mai napon javulás állott be. A láza csökkent

s a környezetének sirva beszéli el az ös szerencsétlen sorsát.

Tegnap este hét órakor egy izgatott fiatal ember jelentkezett a kórház kapujánál, azt akarta, hogy a névjegyet vigyék be Juliskához. A leány azonban kiüzente, hogy nem fogadja se most, se máskor. A fiatal ember a segédfogalmazó volt.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, ápr. 13. Kuropatkin tábornok a cárhoz intézett távirata tegnapi kelettel a következőket jelenti: Kastalinsky tábornok e hó 8-án éjjel vadászcsapatot küldött a Jalu folyam balpartjára Vicsu várossal szemben. Dimidovics hadnagy és Pontenkin tiszthelyettes vezetése alatt álló csapat megszállta a folyót és a Szomalindo-szigetre ment, hol egy japán kémleuttra kiküldött 30 főnyi járőrt abban a pillanatban leptek meg, a midőn az a sziget keleti partján három bárkából partra akart szállani. A vadászok partra hagyták szállni az ellenséget, majd tüzelni kezdtek. Majdnem valamennyi japán elpusztult. A bárkákat elsüllyesztették. Mi nem szenvedtünk veszteséget. — A következő napon a japánok rövid idő előtt észlelt előőrsei visszavonultak. E hó 9-én éjjel négy vadász átkelt Congarphónál a folyamon és ott ellenséges lovasszázadra akadt. A vadászok 12 órán át elrejtőztek, míg a koreaiak el nem árulták őket és kénytelenek voltak uszva életüket megmenteni mert bárkájuk fővényzátönyra került. Uszás közben egy katona megfulladt. A mieink több japánit, kik a vadászokat egy bárkában követték, megtámadták és valamennyit megölték. Az ellenséges bárkát elsüllyesztették.

Nincsvang, ápr. 13. Intézkedtek az angol érdekeknek a háború ideje tartama alatt való megóvására és a városbeli szerződési jogok helyreállítására. Az Espigle nevű angol ágyunaszád távozása szabad kezét hagy az orosz hatóságoknak és megengedi nekik a hadi jog alkalmazását. Az utolsó kereskedőhajók ma indultak el. A hajózási társulatok közölték helyi ügyvivőkkel, hogy többet nem küldenek hajókat. A város utcái nincsenek kivilágítva. A folyón minden éjjeli közlekedés tiltva van.

Tokio, ápr. 13. Azt hiszik, hogy megkezdődött a harc a Jalu mentén, bár közvetlen jelentés nem érkezett. Az első hadseregnél lévő katonai attasék utasítást kaptak, hogy legyenek készen az elutazásra. Azt hiszik, hogy néhány nap múlva indulni fognak.

Harc a tengeren.

Csongcsu, április 13. Reggel fél 7 órakor Port-Arthur és Csongcsu közt lövéseket hallottak a tengeren. Ebből erős tüzelésre következtetnek

Elsüllyedt orosz hajó.

Pétervár, ápr. 13. Port-Arthur kikötő előtt, ahol a háború a leg-

tüzesebb, eddig nem tudni mi okból elsüllyedt a Petropawlowsk nevű orosz páncélos hajó. A szerencsétlen véget ért hadi hajó összes legénysége a tengerben lelte borzalmas halálát, csupán csak négy tiszt menekült meg. Köztük a Cirill nagyherceg is, aki azonban életveszélyesen megsebesült. A hullámsírban lelte halálát Makarov tengernagy is, aki éppen a Petropawlowsk földéjzetén tartózkodott a katasztrófa alkalmával.

Pétervár, ápr. 13. A Petropawlowsk páncélos elsüllyedéséről újabb hírek érkeznek. Biztos forrásból érkezik a jelentés, hogy a hajó elsüllyedését az okozta, hogy egy tenger alatti aknába ütközött, amely nagy rést ütve rajta, megmentését teljesen lehetetlenné tette.

S Z I N H A Z.

— A színigazgató h iradása. Csütörtökön kerül színre Béli Izor és Fejér Jenő 3 felvonásos operettje a Katalin a legutóbbi szereposztással.

Pénteken lesz a premierje Beyerlein 4 felvonásos szenzációs drámájának a Takarodó-nak, melyet Zboray Aladár fordított.

Vasárnap két előadás lesz színházunkban, délután Csepreghy Ferenc 3 felvonásos népszínműve a Piros bugyellár kerül színre félhelyárral, este pedig Beyerlein szenzációs drámája a Takarodó.

TÁVIRATOK.

Kossuth-párt és a fizetésrendezés.

Budapest, ápr. 13. A Kossuth-párt tegnap este népes értekezletet tartott a párthelyiségben. Az értekezleten élénken tárgyalták a vár megyei tisztviselők s a községi jegyzők fizetésrendezési javaslatát. Elhatározták, hogy ezt a valóban üdvös törvényjavaslatot, ha opponálnak is, keresztül engedik.

A Szederkényi-párt megbizta Hellebrontot, hogy e tekintetben fejtsse ki a párt álláspontját.

Öngyilkos főerdész.

Jablonic, ápr. 13. Nebeszky Károly Apponyi Antal gróf itteni főerdésze lakásán megmérgezte magát.

Halálos végű szerelem.

Pozsony, ápr. 13. Bartal Aurél Pozsonymegye főispánjának Tibor nevű fia agyonlőtte magát. Már napok óta buskomorau járt-kelt, de senki sem gondolt rosszra és még csak nem is gyanították az ifju sötét szándékát. A szerencsétlen véget ért fiatalember tettének oka különben a reménytelen szerelem volt.

Maura miniszterelnök állapota.

Madrid, ápr. 13. (Fabra.) A merénylő Artal kőfaragó volt, azonban nem találván munkát, szolgának szegődött. Artal tagadja, hogy bűntársai volnának és ki-

jelent, hogy saját elhatározásából eselekedett. Különben azt állítja, hogy merénylete Maura ellen nem mint polgár, hanem mint miniszter ellen irányult. Az egész sajtó egyhangulag elítéli a merényletet. Este minisztertanács volt. A belügyminiszteriumban a hivatalos és politikai világ számos kiváltsága jelent meg, hogy tiltakozzanak a merénylet ellen.

Ritoók Zsigmond nem mond le.

Nagyvárad, apr. 13. Több fővárosi és vidéki lapnak Ritoók Zsigmond itteni táblai elnök lemondásáról szóló hirtelensége alaptalan. Ritoók friss egészségben jött haza abbáziai üdüléséből és szabadság idejének letelével átveszi a tábla vezetését.

TÖVÉNYKEZÉS.

§ **Uzsorás földműves.** Hajdu-Dorogon történt, még pedig évekként ezelőtt az a bűneset, amelynek utójátéka tegnap játszódott le a debreceni kir. törvényszék előtt.

Tóth Sándor az 1900. év július havában 5 koronát, egy év múlva pedig újra 5 koronát adott Szojka József napszámosnak kölcsön. De azzal a kikötéssel, hogy a 10 korona fejében egy métermázsza búzát fog visszaadni. A határidő letelvére, Szojka csak 75 kg. búzát tudott megadni. A főtmaradó 25 kg. fejében pedig, melynek értékűl 2 kor. 50 fillért vettek, úgy egyeztek meg, hogy ahelyett 1 métermázsza csövestengerit fog adni. De mivel Szojka ezt sem bírta megadni, Tóth Sándor beperelte őt a 14 koronáról kiállított váltó értékének erejéig.

Egységáruul vevén ugyanis a tavaszi tengeri árt, amikor a tengri tetemesene drágább. A pórt meg is nyerte és Szojkát elmarasztalták. Ekkor azonban kiderült az uzsoraügylet és a kir. ügyészség a panaszt helyezte vád alá uzsora vétésége miatt.

E bűnyügynek tegnap délután volt a főtárgyalása a debreceni kir. törvényszék II. számú tanácsstermében.

A tárgyalás elnöke volt; Bolváry Lajos. Mellette szavazó bírák; Balogh Zsigmond és Udényi Nándor dr. Jegyző; Balla Béla dr. A közzvádat Horváth István alügyész képviselte.

A vádlottat kihallgatták, aki azonban esőkönyösen hangoztatta ártatlanságát. Tettének valóban nem is annyira a rosszakarat, mint inkább a megdondolatlanság és tudatlanság volt az oka.

Utána kihallgatták a panaszt és a két tanut: Daku Mihályt és Engel Ignácot. Mindhármójukat megeskették vallomásaikra.

A vádbeszéd elhangzása után a bíróság visszavonult és rövid tanácskozás után meghozta enyhe ítéletét, amit este 6 órakor hirdetett ki. Az ítélet a következő:

Tóth S.-t a törvényszék uzsora vétéségében mondja ki vétkesnek és ezért 4 napi fogház fő és 2 napi fogházra változtatható 20 korona mellékbüntetéssel sújtja. Továbbá megfosztja politikai jogainak egy évi gyakorlásától. Elmarasztalják 10 kor. eljárási, valamint a fölmerülendő tartási költségek megtérítésében.

A vádlott az ítélet ellen fölebbezést jelentett be.

Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítvány kelt Bácsban 1887. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el ez által. Eonél legsikeresebbnek bizonyul a Kalodont mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűzően egyesíti.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, Kisteleki u. 11. r.

Ujonnán átalakított divatáruház.

Külön szőnyeg-osztály.

Agy- és asztalterítők, Butorszővetek. Kosi takarók, Fügönyök, Linoleum

Lópokrócok.

Óriási raktár.

Remek ujdonságok érkeztek

minta szövetekben, bluz kelmékben, dölénekből s igen szép választék mosó árukban.

Feltűnő olcsó árak

Lovass és Ladányi

női divat áruházában.

Debrecen. Piac utca 7 szám.

Virágot kedvelő és kert gazdák közönségéhez!

Van szerencsém tavasz beáltával tisztelettel figyelmeke elhívni arra, hogy nálam csakis legjobb minőségű és legmegbízhatóbb fajok, kipróbált jó csiraképességgel **vetemény és virágmagvak kaphatók**

Megnyugvásom az, hogy 18 évi ittlétem alatt magas polcra emeltem a helyi kertészetet.

kiváló tisztelettel

Paczelt János.

Nemesített rózsákból nagy készlet olcsón.

Üsötrök és koszorúk. Cserepes nyíló virágok

2000 darab nemes rózsatő

válogatott fajokban, cserepekből nevelt, kapható kertészeti telepemen, Miklós-utca végén, kefégyár mellett.

Virágüzletben levágott és cserepes virágok, virágmunkák — izlésesen összeállítva, jutányos árban kapható

Janatka Alajos

műkertésznél,

DEBRECEN, Piac-utca 59. szám.

Tavaszi és nyáriidény

1904.

Valódi brünni szövetek.

Egyvágás 3-10 méter hosszú, teljes férfi öltözet, (felsőrokk nadrág, mellény)	K. 7.-8.-10.-jé K. 12.-14.-jobb K. 16.-18.-finom
---	--

- ára : K. 21.-igen finom

Valódi gyapjuszövet.

Egy fekete salon öltözet K. 20.- úgy felöltök turistaruhák, stb. stb. gyáriárakban küld:

Siegel-Imhoz, Brünn

Arjegyzék ingyen. — Ha privát egyének a cégtől rendelnek, nagy előnyben részesülnek.

Hazai gyártmány!

KLEINOCHEG SEC

**UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.**

KLEINOCHEG testvérek
csás. és kir.
udvar szállító pezsgő
üzemeltetők
BUDAPEST.

Disznóbőr nyergek, teljes lovagoló felszerelések minden nemű utazási cikkek gyermek koscsik, francia, angol, orosz illatszerek és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha, fog- és köröm kefék, férfi fehérneműek, kalapok, nyakkendők, séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

Borsos Kafa,

műipar-ésférfi divat áruraktárban
Debrecen, városház.

T. Iparos osztály!

Ki festéket, firneist, lakkot, cinkvest, enyvet, furnirt görléceket faragványokat és ecseteket akar venni, az jöjjön el hozzám! s vásároljon a még eddig nem létezett olcsó árakban.

Tisztelettel

Neumann Nándor,

Htván-u. 5. Bignió ház. Telefon 205.

Bolthelyiség

azonnal kiadó!

Kossuth-utca 15. sz.

szemben a gyógyszerertárral.

Ugyanott értekezhetni.

Rohitsi

Seuerbrunn

Tempel-forrás és Styria-forrás

valódi értéke

hogy kitűnő emésztő és gyógyhatású

Kapható: **HOFFMANN JÓZSEFNEL**

Budapest Báthory u. 8.

Mindenkinek saját érdeke, hogy

férfi-, fiu-, és gyermekruha

szükségletét

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

Magyarország legnagyobb és legrégebb

férfi ruha üzletében

DEBRECEN,

Piac-utca 49. sz. alatt

szerezze be.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Rótschnek V. Emil
utóda **GRÓSZ NAGY FERENCZ**

Alapított:
1772.
évben.

"Gyógyszertára az Arany egyszarvu,-hoz
DEBRECENBEN, (Czepléd-) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek;

Fogporok s pépek.
Fogcsépek s — ragaszok.
Szájvizek — lapdacsok.
Szemvizek (Römerhaus — Lebois).
Mellszörpök — Csukamáj olajok.
Gyermek-tápszerek.
Gyomertisztító lapdacsok.

Bőr és
nemi-
gyógy-
szerek
külön.

Ciznkorkák köhögéscsillapító.
Gyomorerősítők — Gyógyborok. Dióessencia.
Fülfájás ellen — Sósorszeszek.
Seb-és tyukszemtapaszok.
Fagykenők — Készvénygyógyszerek.
Hivatalos kötszerek.
Vérképző vaskészítmények.

Flat- és szépítőszereknek:

Arccsészermékek.
Arc-és hajporok.
Hajkenők és növesztők — festők.
Mosdó-és szeplővizek.
Glycerin-készítmények.
Fay Flóra-fele arckrém és szappan.

Legjobb!

Illatos olajok és pomádék.
Gyógy-és pipere szappanok (Szeplőszappanok).
Parfüme-illatszerek.
Füztőlők: illatos és gyógyszeres.
Vazelin készítmények.
Hajdusági hajszepdrő.

Hasonszenvi gyógyszereknek.

Anyafestmények.
Higitások.
Dörzsölések.
Golyócskák.

Homio-
pathia.

Egyes adagokban.
Berendezett szekrényekben.
Házi- vagy utiszükségletre.
Újra felszerelések és megtöltések.

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságoknak.

JEGYZET. Miután minden készítmények u. n. „Speciálítások“, közvetlen a készítőktől — tehát „valódi minőségben“ tartanak — azok talán másfelé elfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők!

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.